

YALAN SÖYLEME

Yalan söyleme davranışı, karşıdaki kişiyi aldatmaya yönelik bir eylemdir. Bu davranış değerlendirilirken doğruluğu ya da yanlışlığı çocuğun hangi gelişim döneminde olduğuna bağlı olarak değişir. Örneğin okul öncesi dönemde ve hatta 1. Sınıfta çocuk zengin hayal gücüne sahip olduğu için doğru olmayan şeyleri gerçek gibi anlatabilir. Bu durum bilinçli olarak yalan söyleme değildir. Özellikle 8 yaşından sonra artık çocuk yavaş yavaş hayal dünyasından sıyrıldığı için gerçeklerin farkındadır. Bundan sonra ki durumları yalan söyleme davranışı olarak kabul edebiliriz. Ama yine de bireysel farklılıklardan ve değişik yaşam şekillerinden dolayı bazı çocuklar sadece yaş kriterine göre değerlendirilmez. Bu çocuklarla yapılan görüşmelerde nedenler saptanabilir ya da bir uzmandan yardım alınabilir.

Bilinçli olarak söylenen yalanların nedenleri;

- *Çevresindeki yalan söyleyen insanlardan model olarak bu davranışı öğrenmesi,
- *Çocuğun kendini tehdit altında hissettiği zamanlarda,
- *Bazen ilgi çekmek için,
- *Anne baba olarak çocuktan beklentiler çok yüksekse,
- *Anne babanın gözündeki değerini yitirmemek için,
- *Ya da başkalarını korumak için yalan söyleyebiliyorlar.

Çözüm yolları ise;

- *Anne baba ilk olarak doğru söylemeyi öğrenmeli, Çocuklar aynadaki yansımamız gibidir.
- *Anne-baba beklentilerini normal düzeye çekmeli, kıyaslamalar yapmamalı,
- *Çocuğun ilgi ve sevgi ihtiyaçları karşılanmalı,
- *çocuk yalancılıkla etiketlenmemeli, bu davranışı pekiştirilmemeli,
- *Doğruyu söyleyince cezalandırılmamalı, konuşarak onu anlamaya çalışılarak çözüm sağlanmalı.

ÇALMA – İZİNSİZ ALMA

Çalma davranışı başkalarının eşyalarını kişinin izni olmadan almaktır. Çalma da bir tür davranış bozukluğu olup durumu tanımlarken dikkat edilmesi gereken kriterlere sahiptir.

Örneğin; 2-4 yaş arası çocuklar sahip olma ayrımı yapamazlar.

4-6 yaş arası çocuklar egosantrik (benmerkezci) dönemde oldukları için güzel bulduğu şeyleri alır.

6-7 yaş arası çocuklar bunun kötü bir davranış olduğunu bilir ama kendini kontrol edemezler.

7 yaşından büyükse ve sıklıkla izinsiz eşya alıyorsa bu duruma “ÇALMA” denilebilir.

Çalma Davranışının Nedenleri

- *Anne- babada aynı durum söz konusu ise, izinsiz eşya alıyorsa,
- *Anne babanın bu durumu gördüğü zaman davranışı pekiştirmesi,
- *Anne baba aşırı cimri olup çocuğa harçlık vermiyorsa, ihtiyaçlarını karşılamıyorsa,
- *İlgi çekmek için,
- *Benlik saygısı düşükse kendine anlam katmak için,
- *Arkadaşlarının takdirini kazanmak istiyorsa, bir gruba dahil olmak istiyorsa,
- *Tehdit edildiği için,
- * Madde Bağımlılığı varsa(Daha çok ortaokul ve lisede karşılaşılır.),
- *İnternet kafelerde alışkanlığı varsa,
- *Öç almak için ya da sadece heyecan duymak için.

Neler Yapılabilir?

- *Çocuğun mülkiyet duygusunu geliştirmek lazım,
- *Anne-baba iyi bir model olmalı,
- *Çocuğun temel ihtiyaçlarının karşılanması gerekli,
- *Çocuklara hak ettikleri ilgi gösterilmeli.
- * kıyaslama yapılmamalı,
- * Anne-baba çocuğu kontrol etmeli, gözlemlemeli. Örneğin parasını nereye harcıyor?
- *etiketleme yapılmamalı,
- *Bu tür durumlarla karşılaşıldığında çocuğun kişiliğine değil davranışına yorum yapılmalı.
- “Sen iyi bir çocuksun bunlar sana ait değil, yaptığın şey doğru değil.”
- *Ceza gerekli görülüyorsa şiddete başvurulmamalı. Sahip olduğu haklardan bir süreliğine **yoksun bırakarak** yanlış yaptığı anlatılmalı.

YALAN SÖYLEME YA DA ÇALMA DAVRANIŞINA ENGEL OLMAK İÇİN BU TÜRDE EĞİTİCİ MASALLAR VE OYUNLARA BAŞVURULMALI.

UNUTMAYALIM Kİ ÇOCUKLAR AĞZIMIZDAN ÇIKANLARI DEĞİL EYLEME GEÇİRDİKLERİMİZİ GÖRÜR VE ÖĞRENİRLER. BİR TOHUM GİBİ NE EKERSEK ONU BİÇERİZ.

MEDİHA TEKİN
REHBER ÖĞRETMEN